

PRAMEŇ

MESAČNÍK MICHALOVSKO - KOŠICKEJ PRAVOSLÁVNEJ EPARCHIE

Novoročné želania...

Stále na začiatku nového roka stojíme pred príležitosťou niečo vo svojom živote zmeniť, či vylepšiť. Dávame si predsavzatia, v ktorých vyslovujeme želanie posunúť sa vo svojom živote aspoň o čosi vpred. Snáď ani niet človeka, ktorý by si nič neželal a bol by absolútne spokojný s tým, čo má.

Postrehli sme však, že stále častejšie sa v našich prianiach sebe, či iným, objavuje želanie dostatku peňazí, kariérnych postupov a svetských úspechov? Nevravím, že tieto naše želania nie sú z úprimného srdca, no stojí sa nad nimi zamyslieť... Sú práve tieto veci až tak životne dôležité? Prinesie ich naplnenie radosť, šťastie a pokoj do ľudského života? Aj najväčší idealisti musia pripustiť, že tieto veci potrebujeme. Ale, či narastá pocit šťastia s výškou sumy, ktorá zdobí naše konto? Je paradox, ale zvyčajne, šťastnejší sú ľudia, ktorí toho majú pomenej, a neraz so slovami „Sláva Bohu za všetko!“, ďakujú za každý deň.

Najdôležitejšie veci v živote, zdravie, pokoj ani láska sa kúpiť nedajú. Dajú sa však získať - znova paradoxne, rozdávaním. Ak šírim lásku, stonám sa ku mne vracia späť. Nemusi to byť hneď, ani sa nemusí vrátiť od tých, ktorým ju dávam, ale žiadna obeta, žiadne dobro sa nestratí.

Hospodin Isus Christos nás prikázaním lásky usmernil na to najdôležitejšie v ľudskom živote - na lásku. Kto úprimne miluje, nie je schopný konať zlo - je láskavý, ohľaduplný, nesebecký... Láska prebúdza všetky ostatné cnosti a cez ňu sa buduje Kráľovstvo Božie medzi nami.

Preto, na začiatku nového roka, chceme v mene mesačníka Prameň, prajúc všetko dobré každému jednému z nás, začať hlavne otvorené srdce na hlas Božej lásky a silu odpovedať na tento hlas, šírením lásky, dobra a odpustenia. A tiež samotnému Prameňu, aby bol hodným nástrojom Božím pri ohlasovaní Jeho Kráľovstva medzi nami.

jerej Dušan N. Tomko,
šéfredaktor Prameňa

„Posielam Svojho proroka pred Tebou, - hovorí Hospodin ústami proroka Izaiáša, - a ten Ti pripraví cestu“ (Mk 1, 2).

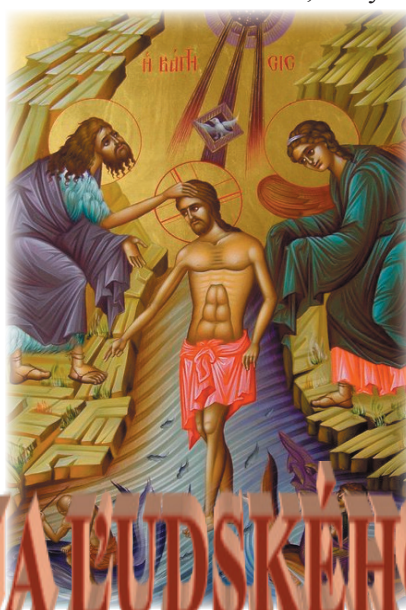
O akejto ceste vraví Hospodin? Hovorí o príprave ľudského srdca k prijatiu Spasiteľa. Hovorí o príprave srdca ľudí k prijatiu v Betleheme zrodeného Isusa ako Spasiteľa a prorokmi predpovedaného Mesiáša. Ale k tomu, **aby sme v obraze človeka uzreli Stvoriteľa neba i zeme bola potrebná zmena - premena ľudského srdca!**

Preto Boh posla Svojho posla - Jána Krstiteľa, - najväčšieho medzi narodenými zo ženy (por. Mt 11, 11), ako sa o ňom vyjadril Sám Hospodin. Archanjel Gabriel, keď zvestoval jeho narodenie o ňom zjavil, že „bude naplnený Duchom Svätým už od života matky“ (Lk 1, 15). Na svet pri-

srdce plné klamstva a závidi, zloby a nenávisťi, pomsty, hnevu, samolúbošti a pýchy nedokáže prijať Hospoda a v plnosti mu uveriť. Preto musel prísť Ján Krstiteľ, aby ukázal na cestu pokánia, ktorým sa ľudské srdce môže očistiť a pripraviť k prijatiu Christa.

Slovo Božie a sv. otcovia nazývajú pokánie - druhým krstom. V tajne krstu, človek, ktorý uveril v Christa a dal sa pokrstiť, je nielen očistený od svojich hriechov, ale zaoblieka sa v Samotného Hospoda - „Jelicy vo Christa krestitesja, vo Christa oblekochstեսja“, a tak ako v chráme prebýva Boh so Svojou blahodaťou, tak aj v duši pokrsteného ako v chráme prebýva Hospodin Isus Christos s Otcom i Sv. Duchom.

Keby človek po krste nehrešil, bol by svätým, podobným do anjelov,

PREMENA LUDSKÉHO SRDCA

chádza vo vysokej starobe svojich rodičov, ktorí skoro nato zomierajú, a tak Ján od detstva vyrastá v púšti, živí sa bylinami a divým medom, aby takto v odosobnení, modlitbe a neustálej oslave Boha, sa pripravil k veľkej misii - obrátiť neveriace, skamenené a hriechom zašpinené srdcia k prichádzajúcemu Spasiteľovi.

V čom spočívala jeho misia, ktorú mu zveril Hospodin Boh, aby pripravil ľudstvo k prijatiu Christa, Božieho Syna? **Poslal ho vyzývať ľudí k pokániu!** Celá jeho kázeň sa sústredila do výzvy, ktorou Svoju misiu v tomto svete začal aj Sám Spasiteľ, Hospodin Isus Christos - **Kajajte sa, lebo sa priblížilo Kráľovstvo Božie!!!**

Srdce ponorené do svetských starostí,

a Božia sila by v ňom a cez neho pôsobila. Lenže mi po krste denne padáme v mnohých hriechoch a cez ne sa vzdialujeme od Boha. Očistiť sa od hriechov, prinavrátiť Božiu blahodať do svojej duše môžeme len cez úprimné pokánie. Práve pokáním sa mal vtedajší izraelský národ pripraviť na prijatie prisľúbeného Mesiáša.

Aký bol človek, ľudstvo v dobe Jána Krstiteľa? Takým, akým sa javí aj dnes. **PRETO AJ DNEŠ, ABY UVERIL V BOHA A PRIJAT, ŽE ISUS NAZARETSKÝ JE JEDNORODENÝ BOŽÍ SYN, V PRVOM RADE JE POTREBNÉ POKÁNIE.**

pokračovanie na str. 2.

Michalovsko-košická pravoslávna eparchia
v Michalovciach
Oficiálna informačná web stránka
www.mkpc.sk

Archijerejská liturgia v chráme sv. Nikolaja v Kotelnikách

V deň sviatku sv. Nikolaja Divotvorcu (19. 12. 2010) vладыka Juraj navštívil podvorie (cirkevné zastupiteľstvo) Pravoslávnej cirkvi v Českých krajinách a na Slovensku pri patriarchovi moskovskom a celej Rusi, ktoré sa nachádza v moskovskom chráme sv. Nikolaja v Kotelnikách, kde na pozvanie predstaviteľa našej miestnej cirkvi, mitr. prot. Alexeja Juščenka a s požehnaním Jeho Svätosti patriarchu Kyrila a Jeho Blaženosti metropolitu Kryštofa, vладыka vykonal archijerejskú svätú liturgiu.

S michalovsko - košickým arcibiskupom spoluslúžil vладыka Nektárij, biskup dubnovský, vikár rovenskej eparchie (Ukrajina), ktorý nedávno navštívil michalovskú katedrálu, mitr. prot. Alexej Juščenko, archimandrita Serafim (Šemjatovskij), klerik michalovsko - košickej eparchie, duchovenstvo podvorja a ďalší pozvaní duchovní.

Bohoslužieb sa zúčastnil aj veľvyslanec Slovenskej republiky v Ruskej federácii, Jeho Excelencia pán Jozef Migaš, s ktorým mal vладыka krátke pracovné rokovanie.

Po svätej liturgii sa vладыka Juraj bližšie oboznámil s činnosťou cirkevného zastupiteľstva a farnosti pri chráme sv. Nikolaja.

Návšteva u vладыku Alexandra, biskupa dmitrovského a vikára Moskovskej patriarchie

V utorok, 21. 12. 2010, bol vладыka Juraj sprevádzaný predstaveným podvorja, mitr. prot. Alexejom Juščenkou a archim. Serafimom (Šemjatovským), prijatý na úrade Moskovského patriarchátu dmitrovským biskupom Alexandrom, vikárom Jeho Svätosti patriarchu.

Po stretnutí nasledoval pracovný obed, počas ktorého biskupi riešili otázky, týkajúce sa vzťahu oboch cirkví.

pokračovanie z str. 1.

Očistenie a túžba žiť tak, ako učil Kristus, ktoré robia človeka schopným vidieť v malom betlehemskom Dieťati, aj v ponížennom, opovrhnutom a zmučenom Človeku na golgotskom kríži Hospodina a Spasiteľa sveta.

Keďže svedomie jednotlivca, tak ako aj spoločenstva, natoľko zhrublo a znečistilo, že je schopné vnímať už akurát ťažké hriechy, skutočne pokánie je nemožné bez porovnávania nášho svedomia a života s učením Evanjelia.

Evanjelium, ako nám svedčilo a do našich dní svedčia mnohí veriaci ľudia, nie je iba knihou. Je živým Božím slovom, skrze ktoré mocne pôsobí Sv. Duch.

Tak, ako my dokážeme vyjadriť svoje myšlienky, pocity, tak i v Evanjeliu, nám Kristus odkryl Seba a Svoje učenie. Preto v každom slove Evanjelia je sila Sv. Ducha, je aktívne pôsobiace, živé a večné.

Tu máme aj vysvetlenie, prečo sa dnešný svet snaží Evanjelium eliminovať zo spoločnosti - lebo mu nerozumie.

A prečo mu nerozumie? - Lebo je zatemnený hriechom. Prečo hriešny človek, ktorý sa nechce kajať, nedokáže čítať Evanjelium? - Lebo Duch Boží nemôže vstúpiť a prebývať v špine, z ktorej sa človek nechce obmyť.

Christos nám Svojim narodením v špinavej maštali ukazuje, že sa „neštíti“ hriešneho človeka, že sa môže dotknúť hriešnej duše a očistiť ju, ale len vtedy, keď táto zatúži po Jeho odpustení. Lenže, keď sa človek kochá vo svojej špine a nechce sa kajať, Hospodin násilne nepríde k nemu a tak človek ostáva nespôsobilým počuť a rozumieť slovo Božie.

Pokračujme ďalej - Keď však človek nedokáže počuť, čítať slovo Evanjelia, keď Evanjelium pre neho ostáva nepo-

trebnou a nezaujímavou knihou, práve to sa javí príznakom umierajúcej duše.

Duch Boží nemôže preniknúť do takejto duše, človek ostáva chladným a namiesto Ducha Božieho ho naplnia duch diabolský, ktorý nenávisťne kričí proti Bohu, Cirkvi, proti svätosti...

Preto máme obraz sveta, aký ho poznáme. Lebo, tak ako v časoch Jána Krstiteľa, aby sme prijali prichádzajúceho Spasiteľa a plne Mu uverili, je najprv treba očistiť svoju dušu pokáním.

V opačnom prípade je výsledkom len to, čo poznáme zo stránok Evanjelia - farizeji, ktorí plní nenávisti obviňovali, ohovárali, prenasledovali a nakoniec rozpáli na kríži Hospodina, a to len preto, že svoje srdce nepotrebovali pripraviť k Jeho prijatiu.

To isté platí aj pre nás, našu dobu, jednotlivca i celú spoločnosť. Ak sa nezačneme kajať zo svojich hriechov a so skrúšeným srdcom nezačneme prosiť Boha o odpustenie, ostaneme naďalej hluchí Božiemu hlasu a nebudeme schopní skutočne uveriť v Hospodina.

Naša duša bude mrieť a naša viera, ako trstina zmietaná vetrom, bude schopná akurát znova zaprieť Christa, nášho Spasiteľa.

„Posielam Svojho proroka pred Tebou, - hovorí Hospodin ústami proroka Izaiáša, - a ten Ti pripraví cestu“ (Mk 1, 2).

Hospodin vo Svojej nekonečnej láske k nám sa neustále pokúša doklopať na naše srdcia, aby mohol vstúpiť a premeniť ich na živé chrámy Živého Boha. Možno aj týchto pár riadkov o potrebe pokánia je hlasom volajúcim v púšti - **„Pripravte cestu Hospodinovi, vyrovnajte Mu chodníky“ (Mt 3, 3).** Preto **„dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdzujte si srdcia“ (Hebr 3, 7).**

jerej Dušan N. Tomko

O Božej Spravodlivosti

Modlitba je Eucharistiou pre život. Jej zanechanie prináša duši neviditeľnú smrť. Modlitba, ako rozhovor s Bohom, je sama o sebe veľkým dobrom, často krát väčším, než to, o čo v modlitbe prosíme milosrdného Boha, Ktorý, zdá sa nám, nesplní našu prosbu, a necháva nás modliť sa len, aby sme nestratili oveľa väčšie dobro, než to, o ktoré prosíme. Boh nás na poslednom súde neodsúdi za to, že sme zanechali žalmy, alebo modlitbu, ale za následky tohto zanechania. Následkom toho je vstup démonov v nás. Démoni, keď nájdú miesto, vojdú a zatvoria dvere našich očí. Vtedy násilne a nečisto uskutočňuje s nami - ich nástrojmi, všetko to, čo zakázal Boh (Iľjičevov N., Svätiteľ Ignatij Brjančaninov o duchovnom živote. ZMP 5/ 1989, str. 175-176).

Podstatou modlitby je stáť tvárou v tvár Bohu, s túžbou po vnútornom sústreďení, s pokojom a pozornosťou. Jednoducho povedané, modlitba je pozdvihnutím duše a srdca k Bohu. Pre veriaceho človeka

je modlitba rozhovor s Bohom. Má byť preniknutá vierou, láskou a nádejou, je k nej potrebný zbožný život v pokore a láske (Mitriková, N.: Modlitba v duchu Evanjelia. Prešov 2000, s. 4-5).

Istý askéta, keď videl nepravosť, ktorá je vo svete, modlil sa k Bohu a prosil Ho, aby mu zjavil dôvod, prečo spravodliví a zbožní ľudia sú nešťastní a nepravom sa trápia, zatiaľ, čo nespravodliví a hriešni ľudia, sa obohacujú a darí sa im.

Raz, keď sa modlil, aby mu Boh zjavil toto tajomstvo, počul hlas, ktorý mu povedal: „Nežiadať to, čo nemôže pochopiť tvoj rozum a na čo nestačia tvoje znalosti, ani nehľadaj skryté veci, ktoré nie je možné pochopiť. Ale, keďže si sa to chcel dozvedieť, choď do sveta, zastaň na jednom mieste a dávaj pozor, čo uvidíš, aby si vďaka tejto malej skúške pochopil malú časť z Božieho súdu. Spoznáš, že prezieravé panovanie Boha nad všetkým je nepreskúmateľné a nerozlúštiteľné.“

Starec odišiel do sveta a prišiel na lúku, ktorú pretínala husto frekventovaná cesta. Bol tam prameň a starý búrľavý strom, do ktorého sa dobre schoval. Po chvíli okolo prešiel jeden boháč na koni. Na okamih sa zastavil pri prameni, aby sa napil vody a oddýchol si. Keď uhasil smäd, vytiahol zo svojho vrečka mešec so sto zlatkami a počítal ich. Keď ich spočítal, opäť ich chcel položiť na svoje miesto. Avšak mešec mu spadol do trávy, a on si to vôbec nevšimol.

Najedol sa, oddýchol si, zdriemol si a potom osedlal koňa a odišiel bez toho, aby si uvedomil, čo sa stalo s mešcom. Po chvíli prišiel k prameňu iný pocestný, našiel mešec, zobral ho a utekal po lúke. Po nejakom čase prišiel iný pocestný. Aj on, keďže bol unavený, zastavil sa pri prameni, vzal si trochu vody, vytiahol kúsok chleba z obrúska a sadol si, aby sa najedol.

V tom momente sa objavil rozhnevaný jazdec s tvárou plnou zlosti a vrhol sa na neho. S hnevom kričal, aby mu dal jeho peniaze. Chudobný nemal ani potuchy o peniazoch a prisahou ho uisťoval, že ich nevidel. On ho však v zúrivosti začal biť

kajal a skutky v celom jeho ďalšom živote boli kresťanské a bohumilé. Neustále prosil Boha, aby mu odpustil vraždu, ktorú vykonal a hovoril: „Bože môj, akú smrť som spôsobil, takú istú mi daj!“ Samozrejme, Boh mu odpustil od prvého momentu, kedy vyjadril svoje pokánie. Bol však zvlášť „dojatý“ úprimnosťou svojho dieťaťa, ktoré sa snažilo nielen zachovávať Jeho prikázania, ale chcelo dokonca zaplatiť za svoje staré previnenie. Dovolil, aby zomrelo násilným spôsobom tak, ako od Neho žiadalo. Vzal ho k sebe a dal mu žiarivý veniec, kvôli jeho úprimnosti.

A nakoniec, posledný, chamtivec, ktorý stratil zlatky a vykonal vraždu, by bol potrestaný kvôli svojej chamtivosti a mamonárstvu. Ale Boh ho nechal padnúť do hriechu vraždy, aby sa trápila jeho duša a začal sa kajat'. Vďaka tomuto podnetu teraz zanecháva tento svet a odchádza, aby sa stal mníchom.

Tak teda, v ktorom prípade vidíš, aby bol Boh nespravodlivý, alebo tvrdý a nemilosrdný? Preto v budúcnosti príliš neskúmaj Božie súdy, lebo On ich koná spravodlivo a tak ako vie, zatiaľ, čo ty ich považuješ za nespravodlivé“.

V tomto príklade si môžeme všimnúť silu modlitby, ktorú mal tento mních - askéta. Bol nešťastný z tohto sveta, z toho, čo sa vŕchol neho deje. Aj my si často krát myslíme, že tento svet je nespravodlivý. Áno, je to tak., hlavne ľudia sú k sebe navzájom nespravodliví. To ale neznamená, že Boh je tiež nespravodlivý.

V tomto príbehu vidíme malú časť z toho, aká je Božia spravodlivosť.

V každom ohľade Boh pozerá na to, aby každý z nás dosiahol spásu svojej duše, kvôli čomu sme na tomto svete, nech už je akokoľvek zlý a nespravodlivý. O svoju spásu musí človek bojovať s diablom a jeho pokušením až do posledného vydychnutia. V tomto ťažkom boji nám veľmi môže pomôcť modlitba, ktorá odháňa zlé a prosí o pomoc Boha a jeho svätých.

Lenže položíme si otázku - Koľko času cez deň venujeme modlitbe? Či sa niekedy nepomodlíme až večer v posteli, keď už jedno oko spí a druhé sa už zatvára? Čo je to za rozhovor s Bohom? Či keď k nám niekto príde na návštevu, tiež si ľahneme a budeme driemať a len tak niečo bľabotať, aby sa nepovedalo, že sme sa nerozprávali s hosťom? Takáto modlitba nikam nevedie. Preto sa snažme celý svoj život o to, aby sme sa jednak, čo najčastejšie modlili a snažili sa modliť, čo najúprimnejšie. Využívajme modlitbu všade, kde sa nachádzame, či sme doma, alebo v práci, alebo len tak niekde oddychujeme. Ved' stačí sa modliť úplne jednoducho: „Hospodi Isuse Christe, Syne Božij, pomiluj mňa hrišneho!“ Aj takáto jednoduchá modlitba v sebe skrýva veľkú silu. Mnisi na celom svete, ale aj obyčajní ľudia, sa ju modlia každý deň, vyslovujú ju aj niekoľko tisíc krát za deň. Tak aj my sa modlime každý deň a ďakujeme Bohu za každý prežitý deň, pretože sa už ráno nemusíme zobudiť.

Mgr. Ján Pilko, PhD.

Ďalšie aktivity vладыky Juraja počas návštevy Moskvy

Počas svojho pobytu v Moskve vладыka Juraj navštívil niekoľko významných monastierov (Danilovský, Sreten'ský a Novojeruzalémsky v Istre), kde pred ostatkami významných svätcov ruskej zeme, najmä novomučeníkov komunistickej tyranie, vyprosoval Božie požehnanie pre veriacich a duchovných eparchie. Vладыka Juraj sa stretol aj s niektorými známymi moskovskými

duchovnými a navštívil pána Pavla Dubrova, sponzora ikonografickej výt doby michalovskej katedrály.

Uskutočnilo sa neformálne, ale veľmi srdečné stretnutie michalovsko - košického arcibiskupa a cirkevných predstaviteľov ruských starobradníkov tzv. Novozybkovskej hierarchie.

Vладыka Juraj spoluslužil s metropolitom Ilarionom, volokolamským

V predvečer sviatku sv. Nikolaja, arcibiskupa Myr Lykijských, divotvorcu, michalovsko - košický arcibiskup Juraj slúžil bohoslužby vsenočného bdenia v chráme Matky Božej Vsjech skorbjáščich rádost' (Rádost' všetkých zarmútených) na ulici Bolšaja Ordynka v Moskve spolu s volokolamským metropolitom vладыkom Ilarionom (Alfejevom), zodpovedným za Oddelenie vonkajších cirkevných vzťahov Moskovského patriarchy.

Na záver bohoslužieb obaja hierarchovia v krátkom príhovore zdôraznili význam sviatku sv. Nikolaja pre pravoslávnych Slovanov a vyjadrili radosť z dobrých vzťahov medzi cirkvami Ruska a Slovenska.

Na znak bratského spoločenstva metropolita Ilarion daroval arcibiskupovi Jurajovi ručne písanú kópiu divotvornej ikony Bohorodičky Vsjech skorbjáščich rádost' a vладыka Juraj venoval metropolitovi Ilarionovi striebornú panagu.

a udierať, až ho usmrtil. Potom prehľadal celé oblečenie chudobného, ale keď nič nenašiel, zarmútený odišiel.

Starec toto všetko videl z búrľaviny stromu a žasol. Veľmi smútil a plakal kvôli nespravodlivej vražde, ktorú videl a s modlitbou k Bohu hovoril: „Pane, čo znamená táto Tvoja vôľa? Daj mi vedieť prosím Ťa, ako Tvoja dobrota môže znášať takúto nepravosť? Jeden stratil zlatky, iný ich našiel a ďalší bol nespravodlivo zabitý“. Zatiaľ, čo sa starec so slzami modlil, zostúpil anjel Pánov a povedal mu: „Nesmúť starec, nech sa ti to nezdá zlé a nemysli si, že toto všetko sa deje bez Božej vôle. Ale všetko, čo sa deje, deje sa jedno kvôli zhovievavosti, iné kvôli výchove a ďalšie kvôli spásu“. Počúvaj teda: „Ten čo stratil zlatky, je susedom toho, ktorý ich našiel. Ten mal záhradu v hodnote sto zlatiek. Boháč, pretože bol chamtivý, ho donútil, aby mu ju predal za päťdesiat. Chudobný nevedel, čo má robiť, preto prosil Boha, aby vykonal odplatu. A Boh zariadil tak, aby dostal dvojnásobok. A zase chudobný, unavený, ktorý nič nenašiel a bol nespravodlivo zabitý, raz vykonal vraždu. Úprimne sa však

Ako to bolo u nás po vyhnaní žiakov sv. Cyrilla a Metoda

V r. 1571 považovala Spišská komora za kresťanov len rímskokatolíkov, pravoslávnych a ostatných považovala za „schizmatikov“ a všelijako ich špinila. Kráľovskému dvoru komora navrhla riešenie - súdiť a trestať schizmatikov, prinútiť ich platiť dane a desiatky latinským biskupom, nanútiť im latinský spôsob výchovy, vieru, obrad, teológiu, duchovnosť a právo. (Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska (9. - 18. storočie), Košice 2004, s. 367-371).

Staroverci, ktorí sa spomínajú v historických materiáloch, to neboli uniati - gréckokatolíci, ale pravoslávni Slováci a Rusíni, ktorí bojovali v husitskom - bratríckom hnutí ako „staroverci“, lebo sa pridržiavali starej viery, pravoslávneho obradu. Uniati - gréckokatolíci to byť nemohli, lebo by neboli bojovali proti habsburskému latinskému vojsku.

Náboženské povedomie starovercov na Slovensku bolo posilnené valašskou kolonizáciou 14. st., jednalo sa o rumunských pastierov a ukrajinsko - rusínskych roľníkov, ktorí sa tiež hlásili k pravoslávnej viere. Táto kolonizácia zasiahla celé Slovensko a časť Moravy (Valašsko). Podobne, neskôr aj tu prišla silná pravoslávna kolonizácia Srbov so strediskom v Šaštíne (západne a južné Slovensko).

Niektorí píšu, že staroverci boli pod Rímom, lenže to je osobný pohľad píšuceho. Orosz hit - orosz, znamená Rus, rusky a hit viera v niekoho, v niečo., a tak boli označovaní staroverci - pravoslávni, veriaci východného obradu, neskôr aj uniati. To slovo označovalo, že táto viera a obrad je starodávna a pôvodná, staršia ako neskoršie zavedený latinský obrad západnej cirkvi. Tak podobne, ako keď každého, kto chodil do cerkvi, nazývali rusnák, nech bol akejkoľvek národnosti, ktorý nemusel byť len rusín, či ukrajinec. V tom často nemajú jasné ani niektorí historici.

Latinské náboženstvo bola nová viera a obrad, bola to viera cudzincov, kupcov prichádzajúcich zo západu, úradníkov a šľachticov, ktorí sem prišli z cudziny.

Časť pravoslávnych farností zničila a zabrala reformácia, boli prinútení prijať protestantské vyznanie. Ďalšiu časť v dôsledku rekatolicizácie zabrali katolíci.

Historik Lučkej píše vo svojich dejinách, že museli zahnúť, alebo stať sa latiníkmi, taká bola situácia a dnes sa už len čudujeme, že mnohí to vydržali a nedali sa zničiť a vymazať. Juraj III. Druget, keď sa stal v r. 1609 rímskokatolíkom, zavolať do Humenného jezuitov. V r. 1614 jezuiti slúžili na piatich farách v okolí Humenného, v r. 1615 už na jedenástich farnostiach, pričom išlo o farnosti pravoslávne, odkiaľ

vyhnali pravoslávnych duchovných a sami ich potom obsluhovali (Naukovij zbirnik Muzeju ukrajinskej kulturi u Svidníku, 16, Prešov 1990, s. 36), podobne jezuiti urobili aj na Sicílii. O 200 rokov, v r. 1804, tieto farnosti sústredili do nového katolíckeho biskupstva v Košiciach a tam sú dodnes (Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska, s. 394).

Cieľom Užhorodskej únie v r. 1646 bol prechod všetkých pravoslávnych veriacich Mukačevského biskupstva na latinský obrad a ich včlenenie do Jágerského latinského biskupstva.

To vyplýva z listu prefekta Kongregácie Propaganda Fide v Ríme, adresovaný viedenskému nunciovi, ohľadne vtedajšieho mukačevského gréckokatolíckeho biskupa Partemia Petra Petroviča

Zombory 1858, Užhorodský zámok, kde v apríli 1646 bola na naliehanie Anny Jakusith, manželky grófa Drugetha z Humenného podpísaná Užhorodská únia

v r. 1653. Z listu vyplýva aj to, že prechod priamo na latinský obrad by nebol šťastným riešením, že celá akcia by mohla stroskotať. Pápež Alexander VII. požiadal, aby Svätý úrad ešte raz preštudoval problematiku a radil dať žiadanú dišpenzáciu, ktorá nakoniec bola aj udelená. Pochybovalo sa, či vôbec Mukačevské biskupstvo existuje. Samotné biskupstvo bolo zaevidované až v r. 1771 ako existujúce pod miestnou latinskou hierarchiou a rímskou kúriou (Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska, s. 486 - 487).

Zašlo to až tak ďaleko, že v dňoch 16. - 17. júla 1748 jágerský biskup, gróf František Barkóczy de Szala, ako ordinár gréckokatolíkov Mukačevskej oblasti, (lebo vtedy ani uhorský prímás, a ani pápež Mukačevo ako gréckokatolíckeho biskupstva neuznávali) vykonal ponižujúcu kánonickú vizitáciu Mukačevskej farnosti s ochranou 200 ozbrojených žoldnierov. Utáboril sa s 200 žoldnieri medzi Mukačevom a Černe-

čou Horou. Darvo mukačevský biskup M. E. Olšavský protestoval a rozhodne sa postavil proti tomu, lebo ho ani neprivilal, ale ten ho dal nasilu predviesť do svojho stanu a tam ho obvinil za neusilovnosť a neškoloť gréckokatolíckych kňazov.

Museli - on aj jeho kňazi, zložiť do rúk latinského biskupa jágerského sľub podriadenosti a poslušnosti pod hrozbou vyhnanstva a žalárovania (Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska, s. 231 - 232).

H. A. Beskid píše, že v Šarišskej župe, bolo v 15. st. 34 katolíckych farností a ostatné boli pravoslávne. Neskôr ich násilne zabrala reformácia, katolicizácia a napokon únia. V 18. st. katolícka cirkev udáva už počet 167 katolíckych chrámov (Beskid: Karpatoruskaja drevnosť, Užhorod 1928, s. 112-113; Vladimír Rus de juxta Hornad: Dejiny gréckokatolíkov Podkarpatska (9. - 18. storočie), Košice 2004, s. 394).

Ostrihomské ani Jágerské biskupstvo nepotrebovalo na Slovensku do 19. st. ďalšie biskupstvá. Nemali tu dostatok veriacich na zriadenie biskupstiev latinského obradu, keďže tu všade boli veriaci východného obradu, pravoslávni. Únia sa tu začala presadzovať už v 17. st., ale skutočne ju natlačili až po r. 1773 za panovania Márie Terézie.

V r. 1744 darovala Mária Terézia šiestim rusínskym študentom štipendia k štúdiu na katolíckej duchovnej akadémii v Jágri. Štipendia zostali nevyužitú. Rusínski študenti odmietali v Jágri študovať, pretože tam boli systematicky ponižovaní a šikanovaní zo strany spolužiakov a učiteľov.

Gréckokatolícky biskup Olšavský požiadal cisárovnú, aby tieto peniaze boli použité na založenie duchovnej školy v Mukačeve a zriadenie cyrilskvej tlačiarne na Podkarpatsku. Uskutočneniu tohto projektu zabránilo Jágerské latinské biskupstvo (Pop, I.: Dejiny Podkarpatské Rusi v datech, Praha 2005, s. 165).

Až neskôr sa na Slovensku založili latinské biskupstvá v Rožňave, na Spiši a Košiciach. Košické bolo založené až v r. 1804, a to preto, že tu pôvodne malo byť založené uniatské biskupstvo. Keďže v Košiciach narýchlo založili biskupstvo latinské, uniatské muselo ísť do Prešova. Košické biskupstvo pracovalo pokračujúc v predchádzajúcich metódach Jágerského biskupstva, získavať šľachticov k latinskému obradu a cez nich v hesle „Koho je moc, toho je aj náboženstvo“ prevádzať pravoslávnych veriacich do latinskej cirkvi. Tak sa postupne natlačilo pravoslávnych veriacich, aj uniátov, do latinskej cirkvi.

Prot. ThDr. Štefan Horkaj

Iba Christos je ozajstný Veľkňaz a všetci, ktorí sme boli pokrstení a myropomazaní, sme účastní na Jeho kňazskej službe. Ide o všeobecné kráľovské kňazstvo, o ktorom hovorí sv. ap. Peter: „Ale

slabosťami pomocou Svätého Ducha, ktorého prijatím daru vybraní jedinci uskutočňujú túto službu. Boh povoláva, ale všeobecné kňazstvo udeľuje súhlas na výkon hierarchickej služby „aksios - dostojin - dôstojný“. Platí to pre všetky tri stupne hierarchickej služby. Nikto sa nemôže stať biskupom, presbyterom alebo diakonom bez súhlasu kráľovského, všeobecného kňazstva. Škoda, že toto vedomie u veriaceho ľudu je slabé, preto si tento princíp neuvedomujú a vôbec ho neuplatňujú. Z tohto dôvodu u nás existuje skrytý klerikalizmus.

Plnosťou hierarchickej služby je biskupská služba. Biskup je priamym nástupcom apoštolov, preto je najvyšším učiteľom a vykonávateľom sv. tajín. Iba biskup má právo konať všetky sv. tajiny. Biskupská služba je prísne ekzeziologická, čo znamená, že je vykonávaná v Cirkvi a pre Cirkev ako spoločenstvo, a nemôže byť vykonávaná mimo Cirkvi. Preto žiadny biskup nestojí nad Cirkvou, ale jeho miesto je pevne ukotvené v Cirkvi, čo sa má prejavovať tak, že biskup nič nekoná bez súhlasu všeobecného, kráľovského kňazstva, od ktorého dostal „mandát“ na vykonávanie služby

konat' v zmysle tradície a základných princípov Pravoslávia. Ak tak biskup nekoná, presbyter s ním nemusí súhlasiť, aj v tom je princíp sobornosti, uplatňovaný v Pravoslávnej Cirkvi, lebo aj biskup sa môže myliť a konať proti záujmom celej Cirkvi.

Treťou je diakonská služba. Ide o pomocnú službu biskupovi alebo presbyterovi, avšak nie iba pri bohoslužbe, ale predovšetkým pri vykonávaní sociálnej, charitatívnej služby a pri vyučovaní a spravovaní cirkevnej obce.

Na záver sa zmienim o ženskej hierarchickej službe, ktorá je známa z iných konfesíí. Pravoslávna Cirkev je proti ženskej hierarchickej službe. Žena má svoje špecifické a nezameniteľné miesto v Cirkvi tak, ako aj v rodinnom živote, čo vyplýva z jej „inakosti“. Muž nikdy nemôže zameniť ženu a platí to aj opačne, žena nemôže nikdy zameniť muža, ale dvaja môžu prezentovať „dokonalosť“. Odlišnosť poslania muža a ženy bola určená už pri stvorení, čo Christos dal aj jasne najavo vtedy, keď na apoštolskú službu povolal mužov. Ženy však boli vždy nablízku. Po zmŕtvychvstaní sa prv zjavil Márii Magdaléne, ktorá túto zvest'

PRAVOSLÁVIE TAJINA KŇAZSTVA

vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ...“ (1 Pt 2, 9). Všetci sme povinní vydávať pravdivé svedectvo o našej viere. Preto, aj keď v symbole viery vyznávame, že Christova Cirkev je apoštolská, táto vlastnosť sa vzťahuje na celú Cirkev. A tak každý kresťan je v širokom slova zmysle kňazom. Všetci, čo sme pokrstení a myropomazaní, tvoríme všeobecné kňazstvo.

Kráľovské všeobecné kňazstvo má neoceniteľné a nezameniteľné miesto v Cirkvi. Je to dané aj tým, že presbyter, a ani biskup, nemôže vykonávať Eucharistiu bez účasti kráľovského, všeobecného kňazstva. Kráľovské, všeobecné kňazstvo je základom kresťanského spoločenstva a je súčasne garantom sobornosti, ktorú uplatňuje v Cirkvi Pravoslávie.

Okrem všeobecného kňazstva je v Cirkvi hierarchické kňazstvo, ktoré má tri stupne: biskupskú, presbyter-skú a diakonskú službu. Hierarchická služba nie je doménou osobnej zásluhy jedinca, ale je vykonávaná so všetkými

pre dobro celej Cirkvi. Biskup nekoná nič od seba, ale všetko, čo koná, je v záujme Cirkvi. Ak sa biskup stavia nad Cirkev, alebo koná výlučne pre dosahovanie svojich subjektívnych výhod, porušuje tým základný princíp biskupskej služby a ocitá sa tak mimo Cirkvi ako spoločenstva. Biskup je aj najvyšším strážcom a ochrancom apoštolskej tradície, dbá o jej čistotu a neporušenosť. Každý biskup vo výkone svojej služby je autonómny, samostatný, čo znamená, že ho v jeho službe nemôže obmedzovať iný biskup.

Pravoslávna teológia učí, že v Cirkvi niet vyššej služby než biskupská. V Cirkvi je najvyššie Eucharistia a biskup. To je hlavný teologický dôvod, prečo Pravoslávna Cirkev neprijíma učenie Západu o primáte a neomylnosti rímskeho pápeža, ale ho vníma ako biskupa miestnej rímskej cirkvi.

Druhou v poradí je presbyterská služba, ktorá je odvodená od biskupskej služby. Presbyter by mal všetko konať v zhode so svojim biskupom, ten však musí

oznámiť apoštolom.

Tým, že Pravoslávna Cirkev nedovoľuje hierarchickú službu ženám, neponižuje ich, ale rešpektuje ich špecifickosť a odlišnosť, čo nám potvrdzuje aj učenie o kráľovskom, všeobecnom kňazstve, ktoré muža, ako hierarchu, nevyvyšuje nad ostatných.

Takýto pohľad na kňazskú službu je identický dobe prvotnej, dobe apoštolskej.

Prof. ThDr. Imrich Belejkanič. PhD.

PRAVOSLÁVNE KRESŤANSTVO.com

Záznam pravoslávnych internetových stránok

Metropolita Kryštof na Sinaji

Sinajský poloostrov je jedným z najdôležitejších miest biblických dejín.

Viaže sa k nemu stretnutie proroka Mojžiša s živým Bohom v kríku, ktorý nezháral (Ex 3, 2), ďalej putovanie izraelského národa púšťou a hlavne prijatie Desiat Božích prikázaní.

Pod Mojžišovou horou na Sinaji pri spomenutom kríku sa už v 2. stor. usídlili kresťanskí eremiti (pustovníci). Pre ich väčšiu bezpečnosť dal v 6. stor. východorímsky imperátor Justinian vybudovať opevnený monastier, v ktorého múroch dodnes rastie pamätný biblický ker. Sinajský monastier nesie meno sv. Kataríny, keďže sa v ňom uchovávali ostatky tejto veľkej mučenice a nevesty Christovej.

Monastier sv. Kataríny na Sinaji má dnes všeobecne uznaný štatút autonómnej Cirkvi. Prestolný sviatok slávi 25. novembra podľa starorímskeho juliánskeho kalendára (8. 12. podľa greg. kal.). Každoročne sú tu pozývaní najvyšší predstavitelia pravoslávnych patriarchátov a miestnych autokefálnych Cirkví. Tohto roku bol na Sinaj pozvaný metropolita Kryštof.

Púť vладыky Kryštofa na Sinajský poloostrov, v doprovide dvoch našich archimandritov - Kozmu, igumena monastiera sv. Prokopa Sázavského z Mostu a Serafima z Michaloviec, sa uskutočnila v dňoch 6. - 9. decembra 2010. Po príchode do monastiera sv. Kataríny a krátkom odpočinku sa metropolita Kryštof zoznámil s novým usporiadaním chýrnej knižnice, vedeckej archimandritom Justinom a prezrel si unikátne pamiatky uchovávané v monastieri - ikony a rukopisy z 6.

- 12. storočia. Následne metropolita Kryštof predsedal sviatočnej večernej bohoslužbe s požehnaním chlebov, pšenice, vína a oleja.

Po ukončení večernej vладыky Kryštofa oficiálne privítal igumen monastiera Damianos, arcibiskup sinajský, Faranu a Raitho.

Motto: „Nemôžeme zmeniť zem na raj, ale môžeme zabrániť, aby sa zmenila v peklo“.

Pred rokom /15. novembra 2009/ zomrel človek, ktorý už za svojho života bol ľuďmi považovaný za „živého svätého“, o ktorom sa hovorilo, že už za života žil skôr v nebi ako na zemi. Tento drobný človečik bol svedkom živej viery a duchovným veľikánom našej doby.

Jeho blízky spolupracovník biskup Antonij Pantelič spomína - Patriarcha každý deň slúžil liturgiu a pri každej vykladal práve čítané úryvky z Evanjelia.

Veľmi málo spal a rád slúžil skoro ráno. Takmer vždy liturgiu slúžil kňazským spôsobom, bez všetkej biskupskej pompy, bez diakona a takisto sám konal proskomídiu.

Bol nesmierne skromným človekom. Veľmi málo jedol a pil, vo všetkom sa

vím ti to...“

Do posledných dní bol veľmi pracovitým človekom. Čas mal rovno rozdelený: 4 hodiny spánku, 4 hodiny duševnej práce, 4 hodiny fyzickej práce a 4 hodiny na modlitbu. Robil všetko, čo bolo potrebné. Neraz sa stávalo, že pracoval na opravách budovy patriarchátu, čistil zámky, či opravoval elektroinštaláciu.

Patriarcha Pavel veľmi veľa písal. Venoval sa hlavne liturgike a výkladu Evanjelia. Do hĺbky poznal diela svätých otcov, cirkevné kanóny a bohoslužobný typikon.

Že bol človekom skutočne skromným svedčí aj fakt, že k cestovaniu auto patriarchie používal iba v čase oficiálnych návštev. Keď slúžil poblízku Belehradu, jednoducho sadol na autobus, či električku a cestu strávil v neraz humornom rozhovore s ľuďmi. Mal rád ľudí. Bol ich spovedníkom. Často spovedal jednoduchých ľudí a boli dni, kedy k patriarchovi na spoveď mohol prísť každý, kto len chcel. Prijímal každého.

Raz, keď prichádzal k budove patriarchátu, pozoroval autá zahraničných značiek, ktoré stáli pred vchodom. Zaujímalo ho, čie sú tie autá. Keď mu povedali, že patria biskupom, patriarcha s úsmevom poznamenal: „Keď majú také autá s vedomým Spasiteľovho príkazu chudoby, aké by asi mali, keby sme ten príkaz chudoby nemali?“

Svedkovia živej viery - patriarcha srbský Pavel

snažil uspokojiť s málom. Keď bol na cestách a nocoval v hoteloch, kde boli komfortné postele, stále spal po sediačky v kresle. Personál sa stále čudoval, ako spal, keď ani len nerozostlal posteľ.

Patriarcha diakon, otec Nebojsa Topolič, na neho spomína - Bol živým príkladom evanjeliového pastiera. V plnom význame toho slova žil s Christom. Ako pravoslávny mních sa postil - nejedol mäso, v pondelky, stredy a piatky dodržiaval strohý pôst. Každé ráno v malej kaplnke slúžil bez chóru, bez diakona liturgiu, sám sa obliekal do bohoslužobných rúch, sám podával prijímanie. Podriasnik a riasu mal od času, kedy bol do nich postrihnutý, a to je vyše päťdesiat rokov. Dvoje oblečenie, ktoré mal, si sám pral, žehlil i opravoval.

Pani Todorovič rozpráva, ako na audiencii u patriarchu si s hrôzou všimla patriarchovu obuv - boli to staré bagandže, už roztrhnuté a znova zašité. Pomyslela si „aká hanba pre nás Srbov, keď náš patriarcha musí chodiť takto otrhaný... nikto mu ani nepodaruje topánky“. V tú chvíľu sa k nej obrátil patriarcha: „Pozrite, aké mám pekné črievice. Našiel som ich pri popolniciach, keď som šiel na patriarchát. Niekoľko ich vyhodil, a pritom sú z pravej kože. Trochu som ich pozašival a ešte roky môžu slúžiť“.

Mal celé obuvnícke náradie. Neraz sa stalo, keď slúžil po rôznych chrámoch a všimol si, že kňaz mal roztrhnutú riasu, či ryzy, povedal: „Prines to ku mne, oprava...“

Inokedy, keď letel na oficiálnu návštevu, počas letu nad oceánom sa lietadlo dostalo do turbulencie a začalo sa otriasať. Mladý biskup, ktorý sedel pri patriarchovi sa ho spýtal, čo hovorí na to, keby sa lietadlo teraz zrútilo. Patriarcha spokojne odpovedal: „Čo sa mňa osobne týka, budem to brať ako akt spravodlivosti. Za svoj život som zjedol toľko rýb, že nebude nič divné na tom, keď teraz oni zjedia mňa“.

Na pozadí tohto skromného a svätého života vidíme aj zoznam toho, čo sa patriarchovi Pavlovi podarilo spraviť pre život a organizáciu Cirkvi. Vydáva mnoho liturgických a duchovných kníh, obnovujú sa a zakladajú eparchie, duchovné školy. V r. 1992 bol „uzdravený“ tzv. „americký rozkol“ Srbskej Pravoslávnej Cirkvi, takisto sa pokročilo v riešení „macedónskeho rozkolu“, a napriek silnému odporu macedónskej vlády bolo obnovené pravoslávne Ochridské arcibiskupstvo.

Zdá sa, že vladyka Pavel bol na svoje miesto ozaj preurčený Bohom. A to nielen v súvislosti s tým, že ho za patriarchu určil Ios. Ale o tom svedčí celý jeho život od najútlejšieho veku. Od detstva mal chatrné zdravie. Jeho okolie neverilo, že môže prežiť. Dokonca mu raz aj zapálili sviečku, lebo si mysleli, že skoná. Keďže sa pre svoje slabé zdravie nehodil na gazdovskú prácu, dali ho na štúdiá; i tak sa dostal na Duchovnú akadémiu. Druhý krát skoro zomrel počas II. svet. vojny, kedy pomáhajúc deťom utečencov, sám dostal tuberkulózu. Lekári mu dávali najviac tri mesiace. Vždy zázrakom prežil.

Svojmu národu neustále opakoval: „Budme ľuďmi... Nech pomôže Boh nám i našim nepriateľom... Až raz staneme pred našimi predkami, aby sme sa nemuseli pred nimi hanbiť a oni, aby sa nehanbili za nás“. Všetky jeho slová niesli v sebe evanjeliového ducha pokoja

a zmierenia, jeho skutky ukazovali to, čomu chcel naučiť svoj národ.

A aký je jeho odkaz nám, pravoslávny kresťanom dneška? „Pravoslávna Cirkev, - povedal vladyka Pavel, - počas 2 tisíc rokov hlása učenie Evanjelia, aby ho ľudia poznali a žili v súlade s Christovými prikázaniami a tak dosiahli spásy. Pozemský život máme iba jeden, a keď dospejeme konca, márna je potom ľútosť, že bol ľahkomyselne a nedôstojne prežitý. Preto Cirkev vyzýva zástupcov všetkých pokolení, a každého človeka zvlášť, aby sa zodpovedne zamyslel nad cieľom svojho života, nad zmyslom existencie ľudstva i každého z nás. Spolu s tým Cirkev ukazuje cestu evanjeliových prikázaní, ktorou majú ísť všetci kresťania. Túto misiu bude Cirkev konať aj v treťom tisícročí, až do konca sveta“.

pripravil jerej Dušan N. Tomko

Archimandrita Ján (Kresťankin) Anjel Ochránca

Anjeli Ochrancovia - to sú služobníci našej spásy, aby sme neboli osamotení v našom pozemskom živote, v našej práci pre spásu svojej nesmrteľnej duše. My dobre vieme, že sú naši pomocníci, chrániaci nás od množstva nešťastia, ktoré nás postretnú na životnej ceste a od hnevu Božieho, ktorý všetci zasluhujeme.

Náš Anjel Ochránca - to je bytosť, ktorá nás nekonečne miluje. Miluje nás plnosťou svojej lásky a jeho láska je veľká a jeho konanie je silné, tak ako uvedomujú si Boha, vidí večnú Lásku, ktorá si želá našu spásu.

Náš Anjel Ochránca je ako naša druhá matka. Rovnako sa o nás stará, možno aj viac. Matka nám prejavuje osobitnú starostlivosť pokiaľ sme v mladom alebo dospievajúcom veku. Anjel, náš Ochránca, je od momentu nášho krstu, až do posledných dní života, našim starostlivým vodcom. A ak ho sami od seba neodoženieme v čase pozemského života, povedie našu dušu na poklonu Bohu, keď príde čas oddelenia duše od tela.

Anjeli Ochrancovia sú silní svojou odvahou, silní silou, ktorú dostali od Boha, silní modlitbami, ktoré za nás posielajú k Bohu.

Všetko, čo je v nás dobré, čisté, svetlé: každá dobrá myšlienka, každá dobrá pohútko srdca, naša modlitba, pokánie, dobré skutky - toto všetko sa v nás rodí a tvorí po vnuknutí od nášho neviditeľného Anjela Ochránca. Konajúci prostredníctvom nášho svedomia a nášho srdca, to je on, náš Anjel, chráni nás od hriechu a pokušenia, to on nám pomáha bojovať s pokušeniami, to on nám vnucuje strach z upadnutia do hriechu.

Anjel Ochránca, ktorý je nám daný, to je ako rozšírené a odkryté naše svedomie. On sa všetkými silami usiluje priviesť nás k spaseniu, a nemáme právo mu v tom brá-

niť. Mali by sme mu pomáhať v jeho úsilí spasiť nás. Máme ho prosieť, aby obohatil náš um obilím svätých myšlienok, posilnil v nás zvyk k zbožným myšlienkam. Musíme ho mať radi ako nášho staršieho a silnejšieho brata.

V konečnom dôsledku však na neho zabúdame, nemodlíme sa k nemu, svojimi hriechmi urážame jeho svätosť, ale on nám znovu a znovu prejavuje svoju starostlivosť. Snaží sa orodovať za nás pred milosťou Božou, prosí Boha v našom trápení a Otec Nebeský nikdy neopovrhne jeho prosbami.

A prečo anjeli Boží prejavujú takú starostlivosť o ľudí? Po prvé preto, že sú služobníci Boží a dostali od Boha príkaz ochraňovať ľudí. Po druhé, sami sú stvorením Božím a im, rovnako ako ľuďom, patria slová: Budte milosrdní, ako je Otec váš milosrdný (Lk 6, 36). Akú radosť im prináša spasenie duší, ktoré Christos vykúpil Svojou Krvou, ktoré sa (s pomocou) budú spolu s nimi podieľať na ich sláve a blahosti!

Ak by sme boli trochu viac vnímaví, zistili by sme, ako starostlivo nám náš Anjel Ochránca pomáha vrátiť sa cez pokánie na cestu spasenia. Nielen že nás nabáda k pokániu, no pripomína nám všetky naše hriechy, všetky životné chyby a omyly.

Naši Anjeli Ochrancovia, Bohom k nám poslaní, bez prekážok rýchlo vykonajú cestu od Boha k nám a od nás k Bohu (ak by naše skutky tomu nebránili). Prichádzajú k nám od Boha, aby nám priniesli jeho blahodať: odchádzajú od nás k Bohu, aby mu predniesli naše modlitby a poďakovania.

Ako blízko musí byť ku každému z nás náš Anjel Ochránca! Akú dôveru v neho musíme mať! Počas života mu môžeme prezradiť najväčšie tajomstvá našej duše. Tie tajomstvá, s ktorými by sme sa nezdôverili blízky ľuďom. A to kvôli tomu, že v Anjelovi Ochráncovi vidíme najmúdrejšieho pri radách, nezištného v láske a pomoci, citlivého k pripútanosti k nám, opatrovníka v potrebách.

preklad MH, zdroj: panagia.wordpress.com.

Metropolita Kryštof poďakoval arcibiskupovi Damiánovi za pozvanie na Sinaj a zdôraznil mimoriadny význam, aký má monastier v kresťanských dejinách. Ďalej hovoril o mučeníctve sv. Kataríny motivovanej veľkou láskou ku Christovi. Podobne veľkú lásku k Bohu mal podľa slov vladyku Kryštofa tiež novomučeník biskup Gorazd (+1942), ktorý sa vedený Božou láskou obetoval za svojich priateľov.

Metropolita Kryštof taktiež predsedal archijerejskej sv. liturgii v samotný sviatok, 8. decembra.

S p o l u s ním sa liturgie zúčastnilo ďalších päť metropolitov z alexandrijského, jeruzalemského patriarchátu i z gréckej cirkvi, a veľký počet duchovných a pútnikov z Egypta, Cypru, Palestíny, Grécka, Ruska a ďalších krajín. Priamy prenos bohoslužieb zabezpečila hlavná grécka rozhlasová stanica z Pirea. Pútnické bohoslužby vyvrcholili liturgickým sprievodom okolo hlavného monastierskeho chrámu Premenenia Hospodinovho a uctením si ostatkov sv. mučenice Kataríny.

Návšteva sinajského arcibiskupstva metropolitom Kryštofom prehĺbila tradičné priateľské vzťahy medzi oboma cirkvami. Zároveň zvýšila autoritu a známosť dejín i súčasnej podoby Pravoslávnej Cirkvi v českých krajinách a Slovensku.

-ústredie metropolitnej kancelárie v Prahe

Akafist sv. Kataríny v Nižnej Rybnici

V utorok, 7. 12. 2010, v deň sviatku sv. veľkomočenice Kataríny podľa juliánskeho kalendára, sa duchovní (nielen) sobraneckého arcidekanátu a veriaci farnosti Nižná Rybnica, stretli so svojim eparchiálnym arcibiskupom Jurajom, aby sa v pútnickom chráme v Nižnej Rybnici pomodlili pred ostatkami svätej Kataríny, ktoré ako vzácny poklad spočívajú pri kópii divotvornej Klokočovskej ikony Bohorodičky.

Sviatok sv. Nikolaja v Strážskom

V nedeľu, 5. decembra, v predvečer sviatku sv. Nikolaja Divotvorcu, patróna nášho chrámu, sme spolu s deťmi pripravili program na oslavu svätca, ktorého sväté ostatky sa nachádzajú v našom chráme.

Štedrosť sv. Nikolaja pocítili deti v podobe darčiekov, ktoré si za svoje vystúpenie právom zaslúžili. Ďakujeme všetkým rodičom a Bohu známym darcom za poskytnutie finančných prostriedkov na zakúpenie darčiekov pre deti.

V pondelok, 6. decembra, navštívili našu farnosť vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko - košický, ktorý slúžil slávnostnú archijerejskú liturgiu pri príležitosti sviatku patróna nášho chrámu. Po svätej liturgii sa stretol s veriacimi našej farnosti v pastoračnom centre našej cirkevnej obce, ktoré sa nachádza pri chráme a v družnom rozhovore, pri pôstnom pohostení, sa diskutovalo o aktuálnych aktivitách našej cirkevnej obce a o jej živote a problémoch.

Roždestvenské sviatky v Košiciach

V druhý deň Roždestvenských sviatkov zavítal do katedrálnej priestorov Jeho Vysokopreosvietenosť JURAJ, arcibiskup michalovsko - košický, ktorý spoločne s duchovenstvom košickej farnosti, slúžil liturgiu sv. Jána Zlatoústeho.

O duchovnú úroveň sa pričínal aj Katedrálny spevácky zbor. Vo vianočnej atmosfére znela vladykova homília, v ktorej sa zameral na vysvetlenie sviatku „Sobor Presvjatej Bohorodičky“. Vyzdvihol význam Bohorodičky, ktorá svojim súhlasným stanoviskom pri Zvestovaní dovolila, aby cez ňu do dejín ľudstva vstúpil Mesiáš - Spasiteľ sveta.

Vďaka tomu máme možnosť, uviedol Vysokopreosvietený vladyka, sa vydat' na cestu s Bohom, pretože Svojim narodením sa nám Boh priblížil na maximálnu možnú mieru. Záleží iba od nás, nakoľko využijeme túto možnosť a dosiahneme jednotu s Bohom.

CSOŠ sv. Cyrila a Metoda - „Na večurkoch“

V týchto predvianočných dňoch sa konalo v Domove dôchodcov na Hollého ulici v Michalovciach stretnutie jubilanťov, ktorí sa dožili pekného životného jubilea.

Stretnutie sa konalo v slávnostnej atmosfére, ktorú umocnili svojim kultúrnym programom „Na večurkoch“ žiaci CSOŠ sv. Cyrila a Metoda z Michaloviec. A veru bolo, čo počúvať. Mnohí z oslávencov aspoň na chvíľu zabudli na svoje každodenné starosti, bolesti, či trápenia a pripomenuli si svoju mladosť a spomienky naň.

Žiaci spolu so svojimi pedagógmi „nakrucili smačne holubky“ a „napekli prekrasni medovniky“.

Pri spoločne strávených chvíľach si aj žiačky uvedomili, že teplo domova a blízkosť rodiny sa nedajú kúpiť. Vypočuli si osudy starkých, posedeli, v niektorých prípadoch aj poplakali. Ani sme sa nenazdali, ako nám v príjem-

V Bešeňovej zasadala Posvätná Synoda

16. 12. 2010 zasadala v Bešeňovej Posvätná Synoda Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a Slovensku. Stretnutia sa zo zdravotných dôvodov nezúčastnili vladykovia Ján, arcibiskup prešovský a Jáchym, biskup hodonínsky.

V dopoludňajších hodinách členovia Synody, spolu s predstaviteľmi metropolitných a eparchiálnych rád, rokovali oľhľadom kontroly plnenia uznesení posledného riadneho snemu našej miestnej cirkvi. V oddelenom, už odpoľudňajšom zasadaní, synodálni otcovia riešili rôzne aktuálne témy, mimo iného aj možnosť prípadného preslávania druhého pražského biskupa Vojtecha a osobností slovenskej Cirkvi prvej polovice 11. stor.: biskupa Bystrika, mnícha Andreja - Svorada a jeho žiaka, mnícha a mučeníka Benedikta. Kauza bola postúpená k skúmaniu historickej komisii pri Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, ktorá má k danej otázke do ďalšieho zasadnutia Synody predložiť svoj posudok. Vladykovia ďalej autorizovali nový slovenský preklad tzv. obyčného načala (úvodných modlitieb) a vyjadrili apelačným listom podporu našej miestnej Cirkvi prenasledovanému predstaviteľovi kanonickej Pravoslávnej cirkvi v Macedónii, blaženému arcibiskupovi Jovanovi.

Ďalšie riadne zasadanie Posvätnéj Synody, tento krát so všetkými členmi oboch metropolitných rád, sa bude konať v júni budúceho roka.

nej atmosfére rýchlo ubehol čas.

Spríjemnenie adventu starým ľuďom je len kvapkou v mori, ktorou môžeme prispieť aj my s našimi žiakmi. Dávame im pocítiť, že aj napriek nezaujmu okolia, sa nájdu ľudia, ktorí dokážu oceniť krásu šedin, povzbudiť ich do ďalších rokov a vysvetliť im, že život v každom veku má svoju hodnotu.

Ing. Javorská J.

